

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Fegele Ferdinánd 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Meg elegend naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre 960 Lej
Fél évre 480 Lej
Negyed évre 240 Lej
Havonta 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Szabad lakás.

Minden rendelet és törvény, amely a kényszerintézkedések lassu megszüntetésével a békebeli, konszolidált állapotok felé való visszatérést, illetve haladást jelenti, a nagyközönség érdekeit szolgálja és egészséges helyzetet teremt. Sajnos, kevés ilyen törvény látott napvilágot Romániában, de a kevesek között is jól esik rámutatni az új lakástörvény következményeire, amelynek előnyös hatása már is mutatkozik.

Minden kóros tünetnek, beteg sebnek a kóperálása bizonyos reakciót idéz elő a testen. Románia testében ilyen kóros tünetek voltak azok a kényszerintézkedések, illetve törvények, amelyek a lakások és üzletek lekötését idézték elő. Az illetékes faktorok tudták, hogy ezzel a kérdéssel csinján kell bánni és a gyógyítás lassu folyamatát biztos és gyakorlott kezekkel kell intézni. Látjuk már azokat a hatásokat, amelyeket az üzlethelyiségek felszabadítása idézett elő. Az első időkben talán megdöbbenek a kereskedők, mert féltek, hogy az üzlethelyiségek tulajdonosai olyan béreket fognak követelni, amelyeket képtelenek lesznek fizetni. Azonban csupán az történt, hogy azok az üzlethelyiség-bérlők, akik előnyös helyzetüket, amelyet a háborus lakástörvények idéztek elő, vagyonszerzésre használták fel és horribilis lelépésért adták el bérbe vett helyiségüket, most rájöttek, hogy ez a konjunktúra megszünt számukra és kénytelenek voltak kiköltözni, a már sok lelépésért sokszor gazdát cserélt helyiségből. A lelépésért eladott helyiségek konjunkturája megszűnt, sőt az üzlethelyiségek bérének felszabadításával beállott az az épen nem örvendetes következmény, hogy több száz üzlethelyiség maradt üresen Aradon is. Ez pedig a szolid kereskedők érdekeit mozdította elő, mert létrejött a szabadkereskedelemnek a természetes kísérője, az egészséges konkurrencia, amely olcsóbbá tette az üzlethelyiségeket.

Előreláthatóan ugyanez a helyzet fog bekövetkezni a lakások körül is. Ezelőtt gyakran megtörtént, hogy egy 2-3 tagu család 5-6 szobát lakott, ellenben télen, amikor fűteni kellett, egyben húzódtak meg és a többi szobákat zárva tartották. De azért nem adták át senkinek a felesleges helyiségeket, hiszen ugyszólván semmibe sem került a nagy lakás. Ennek a lakáspazarlásnak a társadalom nagy csoportja vallotta kárát, főleg az új házasságok, akik családokat akartak alapítani, nem tudtak lakást kapni, ha pedig kaptak, úgy egy kis vagyont kellett áldozniok lelépési díj címén. A lakásbérlők azt a jogot, illetve előnyt, amit a háborus lakástörvények nyújtottak neki, vagyonszerzésre használták fel. Azok, akiket az egzisztenciájuk arra kényszerített, hogy faluról városba költözzenek, vagy családi körülményeik folytán kénytelenek voltak nagyobb lakást keresni, ugyancsak kálváriás utat kellett megtenniök, míg hatalmas összegért elérhették azt, hogy lakáshoz jutottak.

Ezeket a súlyos anomáliákat szünteti meg a lakások felszabadítása. Már a tizenhatszoros lakbér felemelés is sok esetben olyan helyzetet teremtett, amelynek következménye csak az egészségesebb lakásvizonyok kialakulása lehet. Azok a kis családok, akik nagy lakást béreltek, most kénytelenek vagy kisebb lakást bérelni, vagy pedig felesleges lakrészeiket a háztulajdonos rendelkezésére bocsátani, mert nem tudják másképp fizetni a felemelt lakbért.

Elismerjük, hogy egyes lakóknak sok bosszúságot idézett elő az új lakástörvény, de elfogulatlanul be kell látnia mindenkinek, hogy megindult az a folyamat, ami idővel megszünteti a lakáshiányt és egészséges viszonyokat teremti Romániában.

Ugy ahogy a szabad ipar, szabad kereskedelem legfontosabb kellékei egy állam fejlődésének, úgy nélkülözhetetlen egy konszolidálódás felé haladó államban a szabad lakás is.

Mitilineu külügyminiszter a kisantantrol.

A kisantantot nem a szentimentalizmus, hanem a szükségszerűség teremtette meg. — Az olasz-magyar szerződés ellen nem lehet kifogásunk

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Mitilineu külügyminiszter nyilatkozott a belgrádi Vreme munkatársának.

— A kisantant fennmaradására — mondta a miniszter — szükség van, mert ezt az alakulatot nem a szentimentalizmus, hanem a szükségszerűség teremtette. A középeurópai béke feltétlenül megkívánja, hogy a kisantant továbbra is létezzen. Ami a nemzetközi helyzetet illeti, nem hiszem, hogy Európának volna olyan állama, amely háborus tervekkel foglalkozna. Az összes államok a békéért dolgoznak.

— Az olasz-jugoszláv konfliktus rendkívül érdekli Romániát. Meg vagyok róla győződve, hogy ez a viszály a legnagyobb megelégedésre fog véget érni. Jugoszlávia az egész idő alatt a leglojálisabban viselkedett, reméljük, hogy Olaszország is hasonlóképpen

cselekszik. A balkáni Locarno időszerű. Ezen a véleményen van minden olyan vezető európai államférfi, aki a nemzetek megértésért dolgozik. Ami az olasz-magyar szerződést illeti, úgy tudom, hogy az olasz sajtó nem adta vissza pontosan Mussolininek a szerződés aláírásakor mondott beszédét. Romániának semmi oka sincs, hogy Olaszország lojalitásában kételkedjen. Meg vagyok győződve, hogy az olasz-magyar szerződés semmiben sem különbözik a többi hasonló szerződéstől, amelyeket az utóbbi időben kötöttek. Épen ezért az olasz-magyar szerződés ellen nem lehet semmiféle kifogásunk. Mitilineu végül kijelentette, hogy Románia külpolitikája nem változott az olasz-magyar szerződés miatt. Románia hű marad szövetségeseihez és nem fogja megengedni, hogy a középeurópai statusquot veszélyeztessék.

A kisebbségi iskolák viszakaphatják nyilvánossági jogukat

A közoktatásügyi minisztérium vezérigazgatójának nyilatkozata a kisebbségi iskolák helyzetéről.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kisebbségi iskolák a tanév közeli bezárása alkalmával összeállítandó mérlegükben kétségtelenül életük egyik legizgalmasabb évéről számolhatnak be. Küzdelmes volt ez azért, mert az anyagilag teljesen magukra hagyott kisebbségi iskolák minden anyagi támogatás nélkül valóságos hősi küzdelmet folytattak életük fennmaradásáért. — izgalmas pedig azért, mert a híres Anghelescu-féle törvényt ebben az évben alkalmazták először, ebben az évben mondtak határozatot az iskolák nyilvánossági joga fölött és az iskolák bezárásának vagy nyilvánossági joga megvonásának veszedelme az egész éven keresztül Damokles-kardként lebegett az iskolák felett. Az izgalmas küzdelem éppúgy érinti az iskolák tanári karát, mint a diákokat. Míg a tanári kart megélhetésében érinti az iskolák léte vagy nemléte, a diákoknak jövőjére és egzisztenciájára bir döntő hatással az iskolák zavartalan működése.

E nehéz küzdelemben az iskolák kétségtelenül maguk mögött érezhették az egész magyarságot, a magyarság minden számottevő emberét. Mindenki megtette a maga kötelességét és bármennyire is nehéz volt ez az év, meg kell állapítani, hogy az atmoszféra a kisebbségi iskolákkal szemben enyhült. Igaz, hogy az enyhülés kis nuánszokban nyilvánul meg, mégis a jövőt illetőleg elég optimizmusra adhat alkalmat. Lehet, hogy egyes iskolák elvesztették, avagy nem tudták visszaszerezni nyilvánossági jogukat, azonban a megértés, melyet a minisztériumban az utóbbi időben tapasztalni lehet, élesztheti bennünk azt a reményt, hogy rövid idő múlva e téren is javulás lesz tapasztalható. Erre a változásra és javulásra enged következtetni egyébként az a nyilatkozat is, melyet Nae Dumitrescu vezérigazgató a kisebbségi iskolaügyek legübb in-

tézője a közoktatásügyi minisztériumban tett az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítója előtt.

Nae Dumitrescu nem kell külön ismertetnünk olvasóink előtt. Minden egyes rendelete és intézkedése szomorúságot okozott és veszedelmesnek tetsző vezérigazgató azonban az utóbbi időben alaposan megváltozott. Engedékenyebb és megértőbb, mint eddig volt. Mintha belefáradt volna intranzigenciájába. A legszivesebben állott rendelkezésünkre és adta meg a választ a feltett kérdésekre.

— Vezérigazgató ur, volna szives nyilatkozni, hogyan áll a kisebbségi iskolák nyilvánossági jogának kérdése?

— A Consiliul Permanent — felelte Nae Dumitrescu — nagyrésztben már letárgyalta az iskolák nyilvánossági jog iránti kéréseit. Még ebben az iskolaévben tudni fogják az iskolák a döntést. A munkálatokat ebben az évben feltétlenül befejezzük.

— Mi lesz amaz iskolákkal, melyek elvesztették, vagy nem szerezhették vissza nyilvánossági jogukat?

— A Consiliul Permanent határozatai, helyesebben véve döntései magukban foglalják az okokat, melyek alapján a nyilvánossági jogot nem adtuk meg. Az iskoláknak tehát módjuk van ezen okokat megszüntetni, amit ha megtesznek, semmi sem állja útját annak, hogy a nyilvánossági jog birtokába jussanak. Sőt tovább megyek. Amennyiben a kisebbségi iskolák ezeket az okokat megszüntetik, eltérően az eddigi diszpozícióktól, már ebben az évben is megadjuk nekik a nyilvánossági jogot. Példa erre a nagyváradi református gimnázium, amelynek nyilvánossági jogát a Consiliul Permanent megvonta, később azonban visszadta, mert az iskola bebizonyította, hogy a kérdéses okok nem állanak fenn.

Bjelik Imre püspököt agyszélhűdés érte.

Az oradeai püspökség adminisztrátorának tragikus szerencsétlensége.

(Az 'Aradi Közlöny oradeai tudósítójától.) Bjelik Imre felszentelt püspök oradeai (nagyváradi) püspöki kormányzót, mint azt oradeai tudósítónk táviratban jelenti, az éjjel baloldali agyszélhűdés érte. Környezete azonnal orvosokért küldött, akik nyomban eret vágtak a nagybeteg főpapom. A püspöki kormányzó ma már jobban érezte magát, állapota azonban még mindig súlyos. A nagybeteg főpap iránt az egész országban mély, részvételtjes érdeklődés nyilvánul meg.

Bjelik Imre 1860. július 24-én született a nyitramegyei Ilaván és iskoláinak elvégzése után a nyitramegyei egyházmegye papja lett. Néhány évi lekipásztorkodás után aztán beke- rült az osztrák-magyar hadseregbe a tábori lelkészhez, ahol megnyerte Belopotocky akkori tábori püspök rokonszenvét, akinek egészen 1912-ig igen kedves embere volt. Ekor ugyanis meghalt Belopotocky tábori püspök és örökébe Bjelik Imre lépett. 1913. január 8-án Bjeliket tassói püspököknek szentelték fel és azután, mint az osztrák-magyar hadsereg tábori főpapja működött. Ugyanekkor lett oradeai kanonok is. Kanonokságát azonban csak 1919-ben foglalta el. A világháborúban állandóan a frontokon tartózkodott és ott való kiváló működésére jellemző, hogy ő volt az osztrák-magyar hadsereg egyik legjobban dekorált tagja. Kitüntetései, amelyek valóságos gyűjteményt alkotnak, nagy becsben őrzik ma is a 67 éves főpap. A háború befejezése után egy ideig Bécsben élt és mint fentebb említettük, 1919-ben jött Nagyváradra, ahol hamarosan püspöki helynökké nevezték ki.

1923-ban meghalt a nagyváradi püspök: gróf Széchenyi Miklós. Bjeliket akkor apostoli kormányzóvá léptette elő a pápa és ezt a méltóságot viseli ma is Bjelik Imre, aki egyébként több egyházi címnek és rangnak birtokosa, nevezetesen pápai trónálló, apostoli protonotárius, pápai prelátus, római gróf stb. stb.

Bjelik Imre betegsége előreláthatólag zavart kelt a május 15-iki timisoarai püspökszentelés programjában is. Pacha Ágoston timisoarai püspök, akit ezen a napon szentelnek fel tudvalevőleg nagy ünnepek kereté-

ben püspökké, tegnap a Majláth-ünnepségről jövet, személyesen kereste fel Oradean főpap-társát, akinek akkor még semmi baja sem volt és felkérte arra, hogy felszentelésénél működ-jék közre. Bjelik örömmel igérte meg a kérés teljesítését és a megállapodás szerint ő lett volna a három felszentelő főpap egyike. Így azonban, váratlan és súlyos megbetegedése folytán aligha vehet részt a timisoarai püspök-szentelésen.

A tragikus szerencsétlenség újabb részle-teiről oradeai tudósítónk az esti érákban a kö-vetkezőket jelenti:

Bjelik Imre oradeai római katolikus püs-pököt álmában érte az agyszélhűdés. Tegnap

Szabályozták az érettségi vizsgát Aradon.

Miniszteri rendelkezés állapította meg az érettségi vizsgák tananyagát.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A közoktatásügyi minisztérium a Monitorul Oficialban részletes utasításokat közöl a baccalaureatusi vizsgálatokra vonatkozólag. Így a baccalaureatusi vizsgálat jelöltjei most már pontosan megismerhetik azt az anyagot, amiből készülniök, illetve vizsgázniook kell. A román nyelv és irodalom kérdésénél a bizottság a jelöltek négy szempontból vizsgálja meg: elsajátította-e helye- sen a román nyelvet, rendelkezik-e elegendő ismerettel a román nyelv fejlődése és a román irodalom kérdéseiben, megszerezte-e a kellő érdeklődést az irodalmi, különösen a román irodalmi művek ismeretére s végül van-e bizonyos ítélőképessége az irodalmi műnek értékelésével szemben. A bizottság különös súlyt helyez az írásbeli dolgozatoknál a mon-datszerkezésre és az ortografiára, azonki-vül nagy figyelmet szentel a jelöltek magán-szorgalmából végzett olvasmányainak. A román nyelv és irodalom vizsgájának főbb anyaga egyébként a következő:

A román nyelv alapelemei és az idegen befolyások, a román nyelv latin eredete, nyelvjárásai és melléknyelvjárásai. A XVI. század nyelve: A voroneti kodex, Coresi mű-

este, mint rendesen, nyugovóra tért anélkül, hogy rosszulról, vagy fáradtságról panasz-kodott volna. Az éjjeli órákban környezete arra lett figyelmes, hogy a püspök szobájából nyögés és hörgés hallatszik. Benyitottak a lakásba, ahol a püspököt véres, habzó szájjal, eszméletlen állapotban találták. Azonnal orvosokért telefonáltak, akik megérkezve, eret vágtak a püspökön és injekciókat alkalmaztak. A püspök öntudata ma délelőtt folya-mán még nem tért vissza. Estére állapotában jelentékeny javulás állott be és orvosai biz-nak abban, hogy ha komplikációk nem lépnek fel, a püspök életben marad. Bjelik Imre tra-gikus balesete a városban osztatlan mély részvételt keltett és a hír elterjedése után valamennyi felekezet képviselője megjelent a püspöki palotában, ahol fájalmukat tolmá-csolták a püspök súlyos megbetegedése felett.

kódése. A XVII. század nyelve: a mitropoli-ták tevékenysége (Simion Stefan, Varlaam, Dosofteiu, Serban bibliája). A régi cyril ábécé, régi írású szövegek olvasása. A vallási iro-dalom fontossága. A moldovai és a munteniai krónikáiról. A történelmi irodalom fontossá-ga. Az irodalmi nyelv kifejlődése.

A történelemre vonatkozólag hangsúlyozza az utasítás, hogy a középiskolai oktatás nem akar történelemkutatókat nevelni és ép ezért a kérdések csak a lényegre szorítkoz-nak. Ugyanezt írja elő az utasítás a földrajzra vonatkozóan is. Az alkotmánytanból való vizsgáztatást pedig az utasítás az alkotmány-jog és a közigazgatás alapvető fogalmaira korlátozza. A baccalaureatusi vizsgálatokat az idén már a végrehajtási utasítás szellemében tartják meg.

— Habsburg Ottó Luxemburgban folytatja tanulmányait, Berlinből jelentik: Habsburg Ottó édesanyja, Zita exkirályné kíséretében Luxemburgba érkezett, ahol a Benedek-rend kolostorában fogja tanulmányait folytatni. Azt a hírt, hogy Ottó Magyarországra utazott, határozottan megcá-folják.

T A R C A.

Suttogás a raktárban.

Írta: MOLNÁR FERENC.

Előadás után, éjfélkor bementem a szin-házba. (Régi bűnügyi tapasztalat, hogy a tettes belső kényszer nyomása alatt felkeresi a tett színhelyét a bűntény után). A nézőtér még me leg volt attól a sokszáz embertől, aki itt fé-nyolctól tizenegyig lelkesült, kimelegedett és lélegzett. A piros szőnyeg tele volt papírral. (Egészen melleleg megjegyezve: semmi sem jellemzi jobban azt, hogy emberek vonultak el valahonnan, mint az, hogy papír maradt ott utánuk, papír, papír... Példák: nagyforgalmu uccák éjjel, üresen. Hotelszoba, amiből eluta-zott a vendég. Vasuti kupé, amiből kiszálltak az utasok. A Városliget, hétfő reggel.)

A nézőtérrel a szinpadra mentem. A szin-padról abba a kis raktárba néztem be, ahol az előadáshoz szükséges tárgyak, az ugynevezett kellékek vannak nagy rendben elraktá-rozva. Virágcsokor, betört cylinder, pezsgős-üveg, cipő, tányér, esernyő, revolver, tör, könyv, a „Times”, az „Echo de Paris”, teászervíz, postacsomag, szivarosdoboz, telefon-készülék stb. némán sorakozik a polcokon és várja a másnapi előadást. Legyen szabad könnyebbség okáért régimódi formát választanom. Igenis, kihallgattam a beszélgetésüket. A következőket jegyezhettem fel:

A telefonkészülék: — Borzasztó élet! Minden este szájhoz emel G., a híres szin-ész és a következőket kiáltja belém: „Halló, Lebidois? Kérem mondja meg a feleségemnek, hogy ma nem jövök haza vacsorára”. — Ez már negyvenharmadszor történik. Azt hal-lom, hogy künn a városban vannak telefon-kagylók, amelyek a legérdekesebb dolgokat hallják. Élet, halál, szerelem, öröm, bánat, üz-let, tréfa, harag megy rajtuk keresztül perc-

ről-perére. És én itt állok a reflektor fényé- ben és minden este, minden áldott este csak ezt hallok: „Halló Lebidois, kérem mondja meg a feleségemnek, hogy ma nem jövök ha-za vacsorára”. — Ezt még hallani fogom vagy ötvenhétszer, akkor százas jubileum lesz és engem végleg eltesznek a raktárba. Ó, ha tud ná ezt a szenvedést az a sokszázezer szegény, dolgozó telefonkészülék, aki engem úgy iri-gyel a szinpad dicsőségért!

A levélpapír: — Én nagyon fontos vagyok. Mikor engem behoznak a szinpadra, a nézőtérén egyszerre halotti csend lesz. H. ur, a híres színész belém néz, kiejt a kezéből, a fejéhez kap és így kiált fel: „Minden elve-zett! A hajó elsüllyedt és Whitstable a hullá-mok martaléka lett!” Ugyanekkor B., a híres színész nő ájultan rogy a földre. Igen, igen. Ha én nem volnék, a darab megakadna és a pub-likum hazamehetne. És mégis rosszul bánik velem az igazgatóság. Ha nem adnak jobb helyet itt a raktárban, felmondok s elmegyek. Lássák, hogyan boldogulnak nélkülem!

A nagy dob: — Engem sem tisztelnek eléggé. Pedig mikor én a szinfalak mögött megszólalok, a szinpadon ezt kiáltják: „Meny-dőrgés!” — „Vihar!” — „Istenítélet!” És az egész statisztéria letérdel és imádkozik. Igen, igen. Csak mellőzzön továbbra is az igazgatósá-g! Egyszer megharagszom és egy rettene-tes viharral elpusztítom az egész épületet!

Egy ásványvizes üveg papír-cimkéje: — Az én értékeimet sem ismerik ezek az ostobák. Pedig 1921-ben egy drámá-ban G. ur átadott engem L. urnak e szavak-kal: „Itt van ezer zezeta!” — és L. ur kezét csókolt G. urnak és azt mondta neki: „Corre-gidor, e papírdarab megmenti életemet és csa-ládom becsületét!” — Igen, igen, kedves kol-legák, ez vagyok én!

A kard: — Tegnap este a szinpadon G. ur megsértette az ujját egy kiálló szegben.

Valami piros folyadék kezdett szivárogni a se-béből, aminőt még sohasem láttam. Mi le-het ez?

Az öreg komika kalapja: — Ért-hetetlen! Harminc évvel ezelőtt bejöttem a szinpadra B. kisasszony fején és az egész pub-likum elragadtatva suttogott: „Milyen gyönyö-rű! És milyen bájos kalapja van!” — Most bejövök minden este ugyanannak a hölgynek a fején, ugyanugy, mint harminc évvel e-zelőtt, s mikor meglátnak bennünket, hangosan nevet mindenki. Óh, milyen változékony a kö-zönség izlése!

Egy kopott frakk: — Óh, én tudom, hogy tehetséges vagyok, de azért őszintén megvallva, sok függ attól, hogy jó partnere van-e az embernek. Például, ha velem P. ur lép be a szinpadra, csak úgy harsog a neve-tés. És ha Z. urral jövök be, nem nevet senki. Meg kell válogatnom a partnert.

Egy fazék: — Egy konyhaberendező üzletben álltam és vártam a jövőt. Álmodom a családi élet volt: tiszta konyha, meleg tüzhely, kedves család, sok egészséges gyerek, akiket én táplálok és akiket szeretettel vesz-nek körül. Ah! Egy napon azonban belépett Reinhardt, a híres rendező az üzletbe, körül-nézett és énram mutatva így szólt: „Ezt ve-gyük meg, ez nagyon jól fog hatni a harmadik felvonás konyhajelenétében”. — Vagyis fölfe-dezett engem. Azóta a színházban ragyogok, játszom. Nagy sikerem van. De pótolja ez szá-momra a családi élet és a kedves tüzhely me-legét, amit soha-soha nem fogok megismerni?

És végül: — A tükör: — Én vagyok a legszebb a színházban. Akárki, nő vagy férfi, ha megnéz, így suttog: „Elragadó!” — Már az is megtör-tént, hogy megcsókoltak!

Aztán egyszerre csend lett, mert behal-latszott a szinpadról a tüzoltó-őriárat nehéz csizmáinak kopogása.

Milliárdos örökség vár az aradi Weiszokra

Budapesti lap fantasztikusan szenzációs híradása egy mesébe illő londoni hagyatékról. — Beszélgetés Weiss Lajos aradi gyárossal.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A Budapesten megjelenő „Esti Kurir” nagy érdeklődést keltő örökösödési ügyről ír, amely azért tarthat különösebb érdeklődésre számot, mert a hagyatéki ügyben szereplők legnagyobb része — a tudósítás szerint — aradi származású. Az érdekes és szinte fantasztikusan hatalmas összegű örökség ügyéről budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

A budapesti és magyarországi ügyvédek egész légiója dolgozik már évek óta egy örökség ügyében, amelynek esélyei most kezdenek komollyá válni és amelynek háttérében olyan regényes történet húzódik meg, hogy az szinte páratlan a maga nemében. Az örökség összege hallatlanul nagy, mert már a múlt század ötvenes éveiben 7 millió font sterlinget tett ki, amely összeg azóta aranyrudakban hever a londoni Bank of England páncéltárában és 80 esztendő kamatozása révén oly nagyra emelkedett, hogy annak mai értékét szinte ki se lehet számítani. A legérdekesebb a dologban azonban az, hogy az egész ügy szála ide Aradra nyulnak le, mivel a főörökösök az 1850. táján itt letelepedett Weisz Márkus és Gavrile családjainak leszármazottjai, a kiknek nagyrésze ma Magyarországon él. Ezek a magyarországi Weiszok számszerint 251-en már össze is állították a családfát és nagy számuk sem aggasztó, hiszen az örökség oly óriási, hogy így is pár milliárd magyar korona jut minden egyes boldog Weiszra, aki a szóbanforgó familiához tartozik.

Az előzmények.

Nem mindennapiak a szenzációs örökségi ügyek előzményei sem. A rokonok ugyanis megállapították, a bajorországi Rothkirchenben élt 1800 táján egy Weizkopf marhabizományos hadseregszállító, aki jómódban élt és összeköttetést tartott lent egy választófejedelemmel is, aki azonban végül is lefejeztette Weizkopfot, hogy vagyonát megkaparintsa. Ennek a Weizkopfának volt egy Salamon nevű fia, aki, hogy kellemetlensége ne támadjon, elhagyta nevéből a „kopf” szócskát s mint Weisz Salamon élt és alapított családot. Ennek volt két fia: Márkus és Gavrile, akik a XIX. század elején nősültek meg és elvették egy bajorországi Schwimmer-család három lánya közül a két fiatalabbat és aztán Aradra költöztek. A harmadik Schwimmer-lányt a Weisz-fiuk legjobb barátja, egy Lewy Lemele nevű dúsgazdag marhakereskedő vette el, aki 1850-ig Bajorországban maradt, majd a zsidóüldözések idején Londonba ment és hétmillió fontot kitevő vagyonát pedig az angol nemzeti bankba tette. Rövid idő múlva meghalt és gyermekeiben özvegye, a harmadik Schwimmer-lány levelezni kezdett Aradon lakó két hugával és Weisz Gavrihnét arra kérte, hogy két fiát, Simont és Jakabot, akik már Aradon születtek, küldje ki hozzá, ő majd felneveli azokat s egyben örökösivé teszi őket. Weisz Gavrihnék azonban, akik közben jómóra tettek szert, hallani sem akartak a dologról, sőt Weiszné nem is fogadta el azt a hivatalos londoni irást, amely arról értesítette, hogy nővére meghalt és a vagyon reá maradt. A primitív asszony egész egyszerűen visszaküldte az irást, mert nem tudta, hogy az mit jelent és attól tartott, hogy gyermekeit akarják tőle elvenni így hivatalos uton. Mindezt azonban csak halálos ágyán mondta meg. Ekkor az örökösök próbálkoztak hozzájutni a vagyonhoz, de mivel nehezen indult az ügy, abbahagyták. Közben az angol hatóságok is kutatták az örökösöket, de hiába. A 80-as években egy Weisz bejelentette igényét, de ez csak arra volt jó, hogy az ügy el ne évüljön. Néhány évvel ezelőtt az aradi polgármesternek dr. Morris Gaster londoni egyetemi tanár megírta az egész fantasztikus történetet és kérte, hogy intézkedjék az örökség átvételéről. A polgármester annál is inkább hozzálátott a dologhoz, mivel akkoriban Aradon élt egy Weisz Arnold nevű marhakereskedő, aki — hír szerint — unokája volt az Aradon letelepedett Weisz Márkusnak. En-

nek a Weisz Arnoldnak a fiai ma is Pesten élnek; az egyik Fehér Gyula, a Continental-szálló volt tulajdonosa. A polgármester utmutatása nyomán aztán összeálltak a család Pesten élő tagjai, megszerezték a szükséges iratokat és most várják Londonból a választ. Érdekes, hogy ehhez a családhoz tartozik Vészi József, a Pester Lloyd főszerkesztője is.

Eddig szól a budapesti lap cikke. Hogy a hatalmas örökség aradi vonatkozásai tisztán álljanak előttünk, felkerestük Weisz Lajos aradi cukorgyárost, aki az érdekes és fantasztikus összegű örökség ügyéről a következőket mondotta:

— A nagy londoni örökség ügyéről már régóta beszélnek a családban, amely tudvalevőleg meglehetősen kiterjedt. Jómagam, valami két hónappal ezelőtt szereztem tudomást a dologról egyik rokonomtól, azonban annyira romantikusnak és fantasztikusnak tartottam a dolgot, hogy nem is foglalkoztam vele behatóan. Pedig elég közelről érint a dolog. Egyik rokonunk ugyanis összeállította a családfát talán egész 1820-ig visszamenően s eszerint én úgy apai ágon, mint anyai ágon az örökségre

Május 10. fényes ünnepe lesz az országnak.

A kormány minden városban Bucurestihez hasonló ünnepséget tervez.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Ma ismét megbeszélés volt a miniszterelnökségi palotában, amelyen Averescu kormányelnök, Goga belügyminiszter és Nicoleanu tábornok, a főváros rendőrprefektusa a május 10-iki egyesületi ünnep végleges programját állította össze. Déli tizenkét órakor a parlament ünnepi diszülést tart, melyen a királyi ház tagjain kívül a diplomáciai kar is testületileg vesz részt. Pontban két óra kor több előkelő étteremben diszebed lesz, majd négy órakor kezdetét veszi a Victoric-téren, közvetlenül a hidó mellett felállítandó Carol I.-emlékmű alapkövetételének ünnepsége. Este az Ateneu palotájában és a Nemzeti

jogosultak közé tartozom. Ismétlem azonban, most sem, miután hallottam az ön részletes információját az ügyről, nem tudok hinni ebben a fantasztikus összegű örökségben. Képzelve csak el: 7 millió 1850-beh!... Hisz ez majdnem akkora vagyon, mint a Rothschildoké! Lehetetlen tehát, hogyha egy akkora vagyona fekszik valakinek az angol nemzeti bankban, hogy arról már régesrég nem tudott volna az egész világ, mint ahogy minden gyerek tud a Morgan, vagy a Ford-vagyonról. De ha tényleg meg van ez az óriási összeg, akkor is lebirhatatlan nehézségekbe ütközik annak kihozatala Angliából.

— Azt hiszem — mondja pesszimiztikusan Weisz Lajos — ez egy olyan örökség, a melyen nem fognak a rokonok összeveszni, noha szép számmal vannak a magyarországi 251-en kívül Aradon is. Igaz ugyan, hogy a mai világban nem lehet semmit sem tudni. Szerintem a legfontosabb annak a pontos és hivatalos megállapítása volna, hogy mennyi tulajdonképpen az az összeg, ami az angol nemzeti bankban fekszik. Ugy tudom különben, hogy rokonaim, akik sokkal jobban bíznak a dologban, mint én, informálódtak már Londonban élő hozzátartozóik utján erről a kérdéssel, de azt hiszem, választ még nem kaptak. Ha a válassz megérkezik, akkor majd tisztább képet lehet nyerni az ügyről.

Averescu stabilizálja a lejt.

A kormányelnök nagyérdekeségű nyilatkozata. — 5 svájci centime-on stabilizálják pénzünket.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Azzal az angol felfogással kapcsolatban, hogy egy nagyobb angol kölcsön csak abban az esetben járna kielégítő eredménnyel Romániára nézve, ha a lejt akár a mai állapotában is stabilizálnák, Averescu kormányelnök ma nyilatkozatot adott a Dimineata munkatársának. A kormányelnök nyilatkozatában igen érdekes kijelentéseket tett s ezek után már egészen bizonyosra veszik, hogy a lejt stabilizálása a lehető legrövidebb időn belül megtörténik.

— Bár az országra nézve nem volt mindenkor opportünus, én a magam részéről mindig a stabilizáció mellett foglaltam állást, — mondotta a kormányelnök. — Ezt már csak azért is le kell szögezmem, mert hiszen nem az angol sajtó egyrészének ismert közleménye tette ismét időszerűvé ennek a nagyfontosságú kérdésnek a megoldását, hanem igenis az a körülmény, hogy ezuttal már valóban az ország ipari és kereskedelmi életének megóvása érdekében szükség van egy elhatározott, komoly lépésre.

A kormányelnök ezek után elmondotta, hogy a Banca Nationala vezetősége eddig is mindent megtett, hogy a lejt lehetőleg egy nívón mozogjon, azonban a külföldi spekuláció minden igyekeztet meggátolt. Részt vett a Banca Nationala legutóbbi ülésén s ott azt a meggyőződést merítette, hogy a folyamatba tett munkálatok rövidesen éreztetni fogják hatásukat s minden bizonnyal még a jövő év elejére sikerül fokozatos energiával odahatni, hogy a lejt az 5 centimest elérje. A lap érdekesnek találja, hogy Bratianu Vintila s neg-

Színházban diszeloadás lesz. A kormány különben az összes megyéknek megküldi a főváros május 10-iki ünnepségeinek programját, hogy minden város lehetőleg ehhez hasonló keretek között ünnepelje meg az egyesületi ünnepét.

Ma délelőtt értekezlet volt az aradi prefekturán a május 10-iki ünnepségre vonatkozólag. Boneu Vazul prefektus, Prodán tábornok, Angel István dr. polgármester és Mutiu Traján rendőrprefektus megbeszélést folytattak az ünnepség programjára vonatkozólag. Az ünnepség az idén sokkal fényesebb lesz, mint az eddigi években. A részletes programot holnap bocsátják közre.

elégedéssel nyilatkozott a Banca Nationala terveit illetőleg s első volt, aki a kérdésben bizalmat szavazott az igazgatóságának.

A lejt stabilizálásáról egyébként a Tagliche Rundschau, Stresemann lapja is megemlékezik s igen szimpatikus hangon ír a román kormány törekvéseiről, amelyet a lejt stabilizálása kérdésében európai fontosságúnak tart. A cikkíró egyben felveti azt a kérdést is, hogy a nyugati hatalmak miért nem támogatják Romániát abban az igyekezetében, hogy a háború alatt Oroszországba szállított aranykészletét Románia visszaszerezhesse, mert enélkül a lejt állandóan veszélynek van kitéve.

A kereskedőnek

saját érdekében az a kötelessége, hogy a kapesot üzlete és a vevő között állandóan fenntartsa. Erre a legalkalmasabb a hirdetés. A kereskedő az összeköttetést üzlete és közönség között a reklám útján érheti el. Ha a kereskedő azt akarja, hogy a neve a közönség minden rétegében forogjon, úgy hirdessen az „ARADI KÖZLÖNY”-ben.

Huszonegy napig ülésezik a parlament.

A tisztviselők fizetésrendezése. — A jövő héten aláírják a konkordátumot.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az ellenzék minden kifogása és ellenvetése dacára Averescu kormányelnök a leghatározottabban kitart amellett, hogy több nagyfotosságu törvényjavaslatot tárgyaljon le a rendkívüli ülészakon. Mint a Cuvantul értesül, a rendkívüli ülészakon fogják letárgyalni a köztisztviselői fizetések rendezéséről, valamint az új kultusztörvényről szóló javaslatokat. A kérdésben különben Averescu kormányelnök, Goga belügyminiszter és Negulescu kamarai elnök között ma a pénzügyminiszteriumban megbeszélés volt, amelynek során a kormányelnök bejelentette, hogy a rendkívüli ülészakon minden körülmények között letárgyalatja a tisztviselők fizetésrendezését. Mint későbbi jelentések mondják, a kormány végleg elhatározta, hogy a parlament 21 napig, május 10-től június 1-ig marad együtt. Elsősorban a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat kerül elintézésre, amely az Adeverul szerint jelentékeny változáson ment keresztül,

ugy, hogy azt most már valószínűleg a liberálisok is megszavazzák.

Közvetlenül a megbeszélés után Iorga tanár vizitelt a kormányelnöknél. Politikai körökben úgy tudják, hogy a látogatásnak fontos háttere van s összefügg a kormány ismert törekvéseivel. A látogatáson történt beszélgetésekről azonban egyetlen szó sem szivárgott ki.

A néppárt tegnapi vacsoráján több vezetőpolitikus közölte, hogy római értesülések szerint a Vatikánnal kötendő egyezmény körül még szükségesnek látott tárgyalások teljes eredménnyel bevégeződtek s most már csak az egyezmény aláírása van hátra. Hír szerint a Vatikán messzemenő engedményeket tett s így a román nép, valamint a görög keleti egyház érdekei egyáltalán nincsenek veszélyeztetve. A néppártban különben úgy tudják, hogy a konkordátumot még a jövő hét folyamán kölcsönösen aláírják s annak ratifikálására az új kultusztörvény javaslatának letárgyalásával egyidőben kerül sor.

Elitették a Nova-sikkasztókat.

A budapesti törvényszék Pekáryt három évi és Réti két évi börtönre ítélte.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Ma kezdte meg a budapesti törvényszék a Nova-részvények ismeretes sikkasztási ügyének tárgyalását. Pekáry Gyulát folytatólagos sikkasztásért, Réty Károlyt orgazdaságért vonta felelősségre. A harmadik vádlottja a pernek Fodor Istvánné, aki Pekárytól 30 millió koronát fogadott el ajándékkul.

A törvényszék ma reggel 9 órakor kezdte meg az ügy tárgyalását és először Pekáryt hallgatta ki. Pekáry Gyula kijelentette, hogy bűnösnek érzi magát, majd elmondotta, hogy tőzsdei differenciái voltak és ezért zálogosította el a bank papírjait. Összesen mintegy 3000 részvényt sikkasztott el. Réti egyszer felkereste és kijelentette:

— Vessünk véget a nyomoruságnak és gyerünk Braziliába cukrász- és csokoládégyárat alapítani.

A vádlott kijelentette még, hogy Fodor né nem tudta, hogy az a pénz, amit neki adott, sikkasztott volt. Utána megkezdtek Réti Károly kihallgatását, aki azt bizonyítja, hogy nem tudott a sikkasztásról.

Ezután Pekáryt Rétiel szembesítették és Pekáry a szemébe mondotta, hogy tudott a részvények sikkasztásáról. Pekáry tovább tagad. A vád- és védőbeszéd elhangzása után a törvényszék Pekáry Gyulát sikkasztásért három, Réti Károlyt orgazdaságért két évi börtönre ítélte.

„Virággal a szítsük fel Aradot!”

Angel István dr. polgármester felhívása Aradváros hölgyközönségéhez.

(Arad, május 3.) Az esztendő legszebb időszaka, a virágok hónapja: a május megérkezett és színes ruhába öltöztette a kerteket. Aradon azonban csak a még megmaradt néhány parkból, a virágüzletek kirakataiból és esetleg a korzózó hölgyek virággal ékesített ruhájáról látjuk a május megérkezését. A városban, a házakon, melyek most már inkább moderneknek mondhatók, mint szépeknek, aligha látni a májust. Még évekkel ezelőtt az a szokás uralkodott Aradon, hogy a város vezetősége megkérte a lakosságot, díszítse fel erkélyét és ablakait virágokkal, tegye színessé, széppé a város képét, hogy az esetleg ideérkező idegenek a város megtekintésekor érezzék, hogy itt valóban szeretik a szépet. Ez a szokás azonban néhány év óta elmaradt, a különböző adminisztratív gondok nem adtak módot a város vezetőségének arra, hogy Arad kicsinósítására is gondoljon. És a kopár, szürkévált erkélyek azóta várnak a finom, kecses fehér női kezekre, hogy azok újból virágdobó burkolják a szürkeséget. Most aztán úgy lehet, újra feléled a régi szokás. Angel István dr. Arad polgármestere ugyanis az Aradi Közlöny útján felhívást intéz Arad hölgyközönségéhez, díszítse fel virágokkal a kopár erkélyeket, tegye hangulatossá a hatalmas, szürke, sivar bérházainkat. A polgármester felhívása, amely bizonyára visszhangra fog találni mindazokban, akik szeretnék, ha szebb lenne városunk, ha az ideérkező idegenek bámulattal állnának meg a virágokkal borított Arad uccáin, a következő:

— Szeretném, ha a városunk szebb lenne, mint amilyen az most. Ezért ezúton felhívást intézek a város hölgyközönségéhez, díszítsék fel lakásuk erkélyét és ablakait virágokkal. Tegyenek ki Önök is virágokat, mint a külvárosi szerény házaknak asszonyai és leányai. Virág az ablakban, mosoly a szegénységben. Ez a természetes-ékesesség megszépítené uccáinkat és jó névjegy lenne az idegen utas előtt is, aki városunkba vetődik. Egy virággal

telt város egész hangulatos benyomást tesz és szép emlékeket hagy a lelkekben. A nyugati városokban, így Bécsben is, díjakat tűznek ki azoknak a számára, akik a legszebben virágoznak fel erkélyeiket. Arad is azok példáját akarja követni és így Aradváros vezetősége díjakkal is fogja jutalmazni azokat a hölgyeket, akik legszebben díszítik fel házaikat és erkélyeiket. Már most meg lehet kezdeni a munkát. Néhány nap múlva elkövetkezik az az ünnep, amelyet mindenki megünnepel, a halott hősök ünnepe, amikor azokra emlékezünk vissza, akik messze tőlünk, hazájukért áldozták fel életüket. Legyen Arad már május 10-én a Hősök Napján a virágok városa, ez időpontig feldíszíthatjuk Arad asszonyai és leányai erkélyeiket és ablakaikat. És ha akkor végigjárunk városunk uccáin, látni fogjuk mennyivel szebb ez így. Ne éljünk egyhangú kövek és szürke bérkaszányák között, amikor kis fáradsággal sok-sok szépet, illuziót teremthetünk magunk körül. Mutassák meg Arad asszonyai és leányai, hogy fogékonyak a természet örök szépségei iránt, teremtsék meg Aradon a virágok városát.

Így szól a polgármester felhívása, amelynek nyomán bizonyosan valóvá válik a régi álom: szépíteni Aradot. A város első polgárának, Arad polgármesterének felhívása bizonyára nem mulik el nyom nélkül Arad hölgyeinek lelkében. Az asszonyok és leányok örök rendeltetése a szépítés, a hangulat megteremtése, az illuziók felbresztése és így biztos, hogy alig néhány nap múlva üdvözölhetjük minden szépérzéssel megáldott ember álmának megvalósulását: a csodás színekbe és virágos illatokba borult várost.

— Megint elhalasztották a tornei selyemcsempészes bűnügyi főtárgyalását. Az aradi törvényszék Barbura-tanácsa mára tüzte ki a tornei nagyarányú selyemcsempészes bűnügyi résznek főtárgyalását. Miután azonban a bünper Bucurestiben lakó vádlottjai nem jelentek meg, a főtárgyalást a törvényszék június 17-re elnapolta.

Híres emberek a fényképezőgép előtt.

Akiket a fotografusok vezettek a dicsőség útjára.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.)

A Berliner Tagblatt munkatársa megkérdezte a német fényképészeket, hogy viselkednek a híres emberek a lencse előtt? A válaszokból kiderült, hogy manapság kétféle híresség van: az igazán híres emberek, akik jelentős szerepet játszanak a történelemben, a tudományban s a művészettörténelemben és a mozinagyságok, akiknek üzleti befektetésük a reklám. Az igazán híresek nem szeretik a fényképezőgépet.

Egyik fényképész a háború alatt lefotografálta Ludendorffot. Miután megfelelő helyiséget tudott találni, a hadvezér megjelent, gyors mozdulattal ledobta köpenyét, rá se nézett a fényképezőre, nem is üdvözölte, leült egy székre, ezt mondta gyorsan: Los!

A fényképész arra kérte, hogy méltóztassék kissé kényelmesebben elhelyezkedni.

— Kényelmesebben — dörmögött Ludendorff — mintha erre most volna idő. Los, Los!

Hindenburg vele ellentétben udvarias volt és nyájas, köszönt a fényképésznek, elfogadta utasításait s mikor elkészült a fényképe, autogrammjával is ellátta.

A politikusok megadják magukat a végzetüknek, hiszen tudják, hogy a fénykép karrierjüket segíti elő. A jobboldaliak rendszerint számot tartanak néhány ingyen fölvetélre. A kommunisták nem hajlandók magukat lefényképeztetni. Ebben — de csak ebben — hasonlítanak hozzájuk a nehéziparosok is. Stinnes sohase fényképeztetette le magát s nem szeretete, ha arcképe az újságokban szerepelt.

Festők, zeneszerzők természetesen tudnak pózolni, ellenben az írók és költők annál inkább nyugtalanok a lencse előtt. Egyetlen kivétel Gerhard Hauptmann, aki szívesen „ül”, talán azért, mert Goethehez hasonlít. A mozicsillagok virágzásuk idején szinte rápontá fényképeztetik magukat. Ujabbán a berlini fényképészek, mikor egy szép leányt fölfedeznek, szerződést kötnek vele, melynek értelmében az illető, ha divatba jön is, három éven át csak náluk fényképeztetni le magát. Sok mozicsillagot a fényképészek fedeztek fel.

Művészet.

* Az aradi színház heti műsora. Szerda: Szentgyörgyői varázs, dráma. (Bemutató előadás. B. bérlet). Csütörtök: Szentgyörgyői varázs, dráma. (C. bérlet). Péntek: Nótás kapitány, operett. (Új betanulásban. A. bérlet). Szombat délután: Második nászéjszaka, bohózat. (Fél helyárok). Este: Nótás kapitány, operett. (Új betanulásban. B. bérlet.) Éjszaka 11 órakor: Solty Hermin fellépte. A férj vadászni jár, bohózat. Vasárnap délután: 3 órakor: Csókról-csókra, operett. (Méréselt helyárok.) Délután 6 órakor: Solty Hermin fellépte. Dr. Szabó Juci, vigjáték. (Rendes helyárok.) Ester 9 órakor: Nótás kapitány, operett. (Új betanulásban. C. bérlet.)

* Csütörtökön este konferál Osvát. Hogy a Dohnányi—Telmányi hangversennyel zavarólag egybe ne essék, Osvát Kálmán 5-én, csütörtökön este mondja el Goethe konferanszát. A hallgatók számára ez a konferansz több lesz, mint művészi élmény. Leiki megerősödés lesz! Senkinek annyi vigasztaló mondani valója a mai ember számára nincsen, mint Goetheé. Erőkenyebb és finomabb közvetítőt pedig kívánni sem lehet Osvátnál. Csütörtökön este 9 órakor a kulturpalotai kistermében mindnyájan ott leszünk.

* Dohnányi—Telmányi ünnepélyes Beethoven hangversenye ma este 9 órakor a Kulturpalotában. Zsuffolt ház áhitattal várja a két világhírű művészt, akik a legnagyobb zeneóriás legszebb műveit fogják előadni az elképzelhető legjobb előadásban. Már csak pár visszamaradt ülőhely és állóhelyek kaphatók Sándor F. könykereskedésében és az esti pénztárnál.

Idegenek jelentkezése.

Az aradi állambiztonsági hivatal tájékoztató rendelkezése.

(Arad, május 3.) Az aradi szigurancahivatal az idegenellenőrzés mikénti végrehajtására vonatkozólag az alábbi tájékoztató felhívást adta ki:

A munkaügyi minisztérium a törvényes rendelkezések és az idegenforgalmi bizottság véleményezése alapján a belügyminiszterrel egyetértőleg június hó folyamán általános ellenőrzés alá veszi az országba bevándorolt külföldiek tartózkodási engedélyét. E célból valamennyi, Aradváros és Aradmegye területén tartózkodó idegen állampolgár, aki akár alkalmazásban van, akár pedig mint munkaadó él itt, vagy bármiféle foglalkozást űz, az országban való további maradásra vonatkozólag a szigurancahoz legkésőbb május elseje és tizenötödike közti időben kérvényt köteles benyújtani. Azok a külföldiek, akik saját költségeikre üzik hivatásaikat, a kérvényt személyesen adják be és igazolniuk kell foglalkozásuk vagy vállalkozásuk minőségét is. A fizetett alkalmazottak kéréseit munkaadóik terjesztik elő és a kérvényben világosan fel kell tüntetniük az illető külföldi állampolgár-alkalmazott hivatását és munkakörét. Azok az alkalmazottak, akik az ellenőrzés idején alkalmazás nélkül állnak, hivatásuk megjelölése mellett személyesen terjesztik elő kérésüket. A kérvényhez a következő okmányokat kell mellékelni:

a) A tartózkodási engedélyt. Azok a külföldiek, akiknek bármi okból nincs tartózkodási engedélyük, kötelesek az illetékes hatóságtól ilyen engedélyt kérni s azt az ellenőrzés során előterjeszteni. — b) Melléklendő a pénzügyi közigazgatás (Administratia Financiară) átvételi elismervénye, amely igazolja, hogy az idegenforgalmi alap javára és a munkaügyi minisztérium rendelkezése folytán az országban tartózkodó külföldiekre kirótt illetéket lefizették. Az erre vonatkozó rendelet egyébként a következőképpen intézkedik: mind azon idegen állampolgárok, akik ipari, kereskedelmi, vagy gazdasági vállalatoknál mint munkások vannak alkalmazásban, maguk és családtagjaik után évenként 200 lej, ugyanilyen vállalatoknál tisztviselői alkalmazásban lévő idegen állampolgárok maguk és családtagjaik után évenként 400 lej, végül pedig azon idegen állampolgárok, akik mint munkaadók szerepelnek, évenként 1000 lej idegenforgalmi illetéket tartoznak fizetni. — c) Azok a külföldiek, akik a múlt esztendőben megtartott általános ellenőrzés alkalmával nem jelentkeztek az ellenőrző bizottság előtt, vagy a későbbi vándorlási bizottságnál, hivatalos okmányokkal igazolják, hogy mióta laknak állandóan az ország területén. — d) Azok a külföldiek, akik az ellenőrzéseknél eddig rendszeresen jelentkeztek s az igazságügyminiszter ama igazolványával rendelkeznek, amely szerint a román állampolgárságot megfojtatták; tartózkodási engedélyeik felülvizsgálása végett szintén tartoznak az ellenőrző bizottság előtt megjelenni. Ezeknek igazolniuk kell azt is, hogy megszakítás nélkül mióta laknak Romániában.

A kérvények és iratok előterjesztése alkalmával az állambiztonsági hivatal ideiglenes igazolványt ad ki arra az időre, amíg az ellenőrzés tart. Ez az igazolvány azonban csak a tartózkodási engedély visszaadásáig érvényes. A sziguranca május 20-án az összes beérkezett kérvényeket a kerületi munkafelügyelőséghez küldi meg, ahol június elsején megkezdik a felülvizsgálati munkálatokat. Az ellenőrzés befejezése után a tartózkodási engedélyeket a sziguranca visszaszolgáltatja az illető idegen, állampolgárnak. Azok a külföldi állampolgárok, akik a felülvizsgálatra nem jelentkeznek, az országban csak addig az időpontig tartózkodhatnak, ameddig tartózkodási engedélyük szól. Ezen határidő lejártá után semmi szín alatt nem kaphatnak meghosszabbítást.

Megrágalmazták Arad interimárbizottságát

A város vezetősége miniszteri engedélyt kér a bűnvádi eljárás megindítására.

(Arad, május 3.) Az Aradi Közlöny részletesen beszámolt arról az érdekes ügyről, amely még az interimár-bizottságot foglalkoztatta annak záróülésén. Ezen az ülésen történt ugyanis, hogy *Parecz Béla dr.* kamarai képviselő elmondotta, hogy a *Bérczy Ilona* tánciskola átvételével kapcsolatban *Marculescu* aradi ügyvéd pert indított ügyvédi honoráriumára erejéig *Dragiciuné-Bérczy Ilonka* ellen. *Dragiciuné* ellenkeresetében aztán kijelentette, hogy *Marculescu* azt mondta, azért követel oly magas ügyvédi honoráriumot, mert annak egyrészt az interimár-bizottság egyik tagjának kell adnia, mert közbenjárta annak érdekében, hogy a tánciskolát a város megfelelő összeg ellenében átvegye. A bejelentést a bizottság nagy felháborodással fogadta és felkérte *dr. Angel István* polgármestert, szerezzen elgötételt a megsértett bizottságnak.

Angel István dr. polgármester erre megbizta a városi főügyészi hivatalt, nézzen utána az ügynek s amennyiben az iratokban tényleg

szerepel az inkriminált kijelentés, szerezzen másolatot róla, hogy a megfelelő eljárást megindíthassák. A városi főügyészi hivatal utána is nézett a dolognak, megállapította *Parecz dr.* bejelentésének helyességét és megszerezte a kérdéses másolatot. Ezután felidézte *Marculescu* ügyvédet, aki tiltakozott a vád ellen, kijelentette, hogy soha ilyet, vagy hasonlót nem mondott és az interimár-bizottság egyik tagjával sem állott semmiféle illegitim összeköttetésben. Az egész vád — szerinte — volt ügyfeleinek kitalálása. A kihallgatás megejtése után most Aradváros vezetősége — miután a törvény így rendelkezik — felírt a belügyminiszteriumba s annak engedélyét kérte arra vonatkozólag, hogy hatóság rágalmozása címen megindíthassa a pert azok ellen, akik úgy állították be a permanens-bizottságot, mint amelynek valamely tagja megvesztegethető. A miniszteri engedély megérkezése után a város azonnal folyamatba teszi a pert, amelynek kiemetele elé általános érdeklődéssel tekintenek.

Öngyilkos lett egy magyar író felesége.

Osvát Ernőné titokzatos tragédiája.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) *Osvát Ernő*, a Nyugat irodalmi folyóirat főszerkesztőjének 40 éves felesége tegnap a farkasréti temetőben mérget vett be. Az ön-

gyilkos asszonyt a Rókus-kórházba szállították, ahol *Osvát* felismerte feleségét. Az asszony egész éjjel önkivületi állapotban feküdt.

A gazdasági leszerelés vilá kongresszusa

Május negyedikén kezdődik a konferencia. — A legfontosabb probléma a kereskedelem szabadsága.

A május 4-én kezdődő genfi gazdasági vilá kongresszus egyik legkimagaslóbb résztvevője *Cassel Gusztáv* professor, aki egy csomó, a legnagyobb alaposággal kidolgozott javaslatot fog a kongresszus elé terjeszteni. A világhírű nemzetgazdász tollából az Aradi Közlönynek módjában van a következő nagyérdekességteljes tanulmányt közölnie:

Általánosan elismert tény, hogy immár itt az ideje a nemzetközi kereskedelem számára szabadabb mozgási lehetőségeket teremteni s az államok között való árucserére lebonyolítását megkönnyíteni. Kézen fekvő, hogy ezt a legnagyobb bajok, a háboru utáni kereskedelempolitikai elszigetelődési törekvések kiküszöbölésével kell megkezdeni. A tökéletes szabadkereskedelem megvalósítására beláthatatlan időn belül nem számíthatunk, a gazdasági leszerelést azonban meg kell kezdenünk.

Az ebben az irányban való nemzetközi együttműködés valóban már meg is kezdődött. A Népszövetség gazdasági osztálya az 1924. évi közgyűlés határozata alapján és terjedelmes előmunkálatok után tervezetet dolgozott ki a be- és kiviteli tilalmak, illetőleg korlátozások teljes megszüntetése érdekében. Ez a tervezet diplomáciai egyezmény jellegével bír és egy nemsokára összeülő diplomáciai értekezlet tárgyalás alá fogja venni. Egyelőre amaz akták közé sorolták, amelyekkel a genfi világgazdasági kongresszus fog foglalkozni. A tervezet fogalmazása igen pontos és többek között arra vonatkozólag is intézkedik, hogy a be- és kivitel állami rendezése, amely a jövőben is lehetséges lesz, nem tartalmazhat burkolt tilalmakat vagy korlátozó intézkedéseket. Ép így nem használhatók ki gazdasági célra nem-gazdasági okokból szükségessé válható kivételes intézkedések. Remélhető, hogy ilyen módon a szabadkereskedelem elleni káros és erőszakos intézkedések lehetetlenné válnak, anélkül, hogy ezáltal a kormányok valóban szükséges mozgási szabadsága korlátozottnék. Az a kifogás, hogy a be- és kiviteli tilalmakat nem nélkülözhetjük addig, amíg az összes valuták stabilizálása

nem következik be, nem állja meg a helyét, mivel a komolyabb valuták végleges stabilizálása az utóbbi időben erős lépésekkel közeledik a megvalósulás felé. Erőszakos kereskedelempolitikai rendszabályok azonban egyáltalán nem alkalmasak a stabilizálás elősegítésére.

Az összes kereskedelempolitikai tilalmak és korlátozások megszüntetésével a nemzetközi kereskedelem érdekében meg kellene fontolni, vajjon nem lenne-e tanácsos nemzetközi egyezmények révén a vámtételek lehető legnagyobb magasságát meghatározni. Világos, hogy túl magas vámi tételek egyenlők a tilalommal. Bizonyos, hogy a legtöbb országban lehetséges többséget összehozni a vámtételek bizonyos fokú korlátozására. A küszöbön álló világgereskedelmi konferenciától várja egész Európa az árucserére szabadságának megteremtését. A genfi kongresszus csakis az általános gazdasági leszerelés megindítója lehet.

Botrányok az angol parlamentben

Elkeseredett harc folyik a szakszervezeti törvény ellen.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Az angol képviselőházban ma megkezdtek a szakszervezeti törvényjavaslat letárgyalását, amely ellen a munkásság hallatlan propagandát fejt ki. A mai útesen nagy vihar támadt. *Clynes* munkáspárti képviselő másfélórás beszédben mondotta el a munkáspárt álláspontját, az Amerikában időző *Macdonald* helyett, indítványozta, hogy a javaslatot teljes egészében vessék el, mert az angol proletáriátus jogai forognak kockán. Mihelyt Angliában a munkáspárt hatalomra kerül, első dolga lesz a javaslatot érvényteleníteni, amely — jelentette ki — kizárólag kapitalista érdekeket tart szem előtt. A választópolgárok nagyrésze szervezett munkás és a parlamentnek nem áll jogában ezeknek az akaratával szembeszállni. Utána egy konzervatív szónok került sorra, akit azonban a munkáspártiak nem engedtek szóhoz jutni. Az egyik munkásképviselet azt kiáltotta a konzervatívok felé: — Rablók, tolvajok vagytok, mire az elnök a remitens képviselőt kivette a tereméből.

Gyurkovics lányok. Herceg Ferenc világhírű regénye filmen, esütörtötől az Urániában.

H I R E K.

Románia városai és piaca.

Jorga Miklós érdekes előadása.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Külföldről való visszatérése óta tegnap este tartotta első előadását a Fundatia Carol I. hatalmas termében Jorga Miklós professzor, a hírneves történész. A „Románia városai és piaca” címen tartott előadását ezáltal a szokottnál is nagyobb érdeklődés előzte meg s a valóban értékes előadás hallgatói között igen sokan voltak, akik erre az alkalomra az ország különböző részeiből utaztak fel a fővárosba. Jorga a török háborúk előtti viszonyok ismertetésével kezdte meg előadását, majd a kereskedelem és ipar fokozatos fejlődésével kapcsolatban a városi gócpontok fejlődését ismertette. Szavaiból kiértékelte a meggyőződését, hogy a román városok a tradicionális múlt eszméitől kiindulva mindenkor szem előtt tartják a fejlődés fontosságát s ezért van szerinte az, hogy egynehány város, amely a háború előtt még csak nagyközség számba ment, ma már elismert, fontos ipari és kereskedelmi központ. Azonban még az eddig felmutatott eredményeket sem tartja kielégítőnek s amerikai példákkal mutatta meg az utat, amelyen a városok a fejlődés igazi fokához érnek el. Jorga tanár előadásának igen nagy sikere volt s hogy a kérdést milyen nagyszemélyességnek tartják, arra jellemző, hogy több nagyobb fővárosi lap legközelebb országos ankétet tart a kérdésben.

— **Milyen idő várható?** A meteorológiai intézet jelentése szerint változékony, felhős idő várható, északkeleti légáramlással, további hősi-lyedéssel és helyenként esővel.

— **Harc a keresztény ligában.** Bucurestiből jelentik: A Viitorul foglalkozik a keresztény liga frakcióinak egymás közötti ellentétével és tiltakozik az ellen, hogy a diákság beavakozzék a két pártcsoporthoz. A lap felszólítja a kormányt, hogy örködjön a közrend biztosítása felé. Nem tartja kizártnak a Viitorul, hogy a bucaresti-i keresztény liga, amely Paul Ilescu vezetésével áll, lemond az antiszemita programról és a Jorga-párthoz csatlakozik.

— **Páneurópai kongresszus Brüsszelben.** Párisból jelentik: A páneurópai bizottság tegnapi ülésén megállapította a legközelebbi páneurópai kongresszus idejét. Eszerint a legközelebbi kongresszus október 9-től 11-ig tart és színhelye Brüsszel lesz.

— **Szövetség készül Olaszország és Bulgária között.** Szófiából jelentik: Olaszország és Bulgária között szövetség készül. Az olasz kormány diplomáciai úton felajánlotta Bulgáriának a barátsági szerződés megkötését. A kormány környezetében ezzel kapcsolatban biztosan számítanak arra, hogy május 15-ére megüntetik Bulgária katonai ellenőrzését.

— **A Cuvantul igazgatója a semmitőszék előtt.** Bucurestiből jelentik: A semmitőszék május 11-én fogja tárgyalni Enacovietnek, a Cuvantul igazgatójának semmiségi panaszát a hadbírószék ismert marasztaló ítélete ellen.

— **Az egységes szindikátusok felosztása.** Bucurestiből jelentik: Az ifjovi törvényszék főügyésze megindította az eljárást az egységes szindikátusok felosztására Trancu Iasi munkügyi miniszter javaslata alapján. A főügyész 15 szindikátus felosztását kéri. A törvényszék május 11-én tárgyalja az ügyet.

— **Összel segíeyzi a város a szegényeket.** A városnál szokás volt, hogy a szegények segélyezésére előirányzott összegeket minden negyedévben osztották ki. Idén azonban nem így történt, mert a város vezetősége arravaló tekintettel, hogy a költségvetést még nem approbálták, az összegeket elhalasztotta a segélykiosztást, amikor is az arra jogosultak egy összegben kapják meg a segélyt.

— **Szovjetellenes lázadás tört ki Oroszországban.** Moszkvából jelentik: Minszk kerületben felkelés tört ki a szovjeturalom ellen. A felkelők „Orosz Igazság” jelzővel gyülekeznek. Egy csoport megostromolta és bevette a rendőrségi épületet, felgyújtották az irattárat és a rendőrfőnököt megölték. Más kerületekben is kitörően van a forradalom. A szovjethatóságok sürgősen katonaságot kértek Moszkvától.

Elfogták Niculitát, a hirhedt haramiavezért.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától.) Ma éjjel Targu-Neamtban a csendőrség elfogta Niculitát, a hirhedt rablóvezért. A távirat csak

annyit közöl, hogy a letartóztatás a község koromájában történt. heves tüzharc után.

Coolidge kiesik az Unió elnöki székéből.

Máris megindult a választási harc az Egyesült Államokban.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Newyorkból jelentik: Még egy év választ el az amerikai elnökválasztástól, azonban a korteskedések már nagyban megkezdődtek. A legélesebb harc indult már most meg, úgy, hogy a jövő évi elnökválasztás valószínűleg egyike lesz az utóbbi évek legizgalmasabb választásainak. Coolidge bukása már befejezett tény, dacára annak, hogy az elnök maga nem akar visszavonulni. Pártja, a republikánus párt már megelégedte kudarcaival és különösen a tengeri lefegyverezési konferencia ötletének tel-

jes bukása óta biztosra vehető, hogy egyáltalán nem is jelölik. A lapok, színházak, mozik már kikezdtek az elnököt, aki tudja, hogy politikai halálra ítélték és most utolsó erőfeszítésként kortesköruttra készül. Három komoly jelöltje van az amerikai elnökségnek: Lowden, a farmerek jelöltje, Borah szenátor, egyike a legvilágosabb fejű, legképzettebb amerikai politikusoknak és Smith, New-York állam kormányzója. Ezek között fog eldőlni a nagy harc, amely sok millió dollárjába kerül az egyes politikai pártoknak.

— **Marconi újból nősül.** Rómából jelentik: Marconi a világhírű feltaláló, akinek házasságát nemrég bontotta fel a szentszék, június 15-én esküszik a 19 éves Scali grófnővel.

— **Az új bélyegtörvény az aradi város-házán.** A bélyegtörvény érvénybelépésével az aradi hatóságok is ellátják hivatalaikat a szükséges instrukciókkal. Ma délután Angel István dr. polgármester összehívta az egyes reszortok főnökeit és instruálta őket az új bélyegtörvényvel kapcsolatban. Felhívta a figyelmüket a törvény szigorú szankcióira, amelyek minden hivatalnokot, akik megszegik, szigorúan sújtják. Érdekes, hogy azok a hivatalnokok, akik egy kérvényen használt bélyeget fogadnak el, hat hónapig terjedhető elzárással büntethetők.

— **Halálozások.** Csorba Géza nyug. vizsgálo főkalauz folyó évi május hó 3-án 70 éves korában elhunyt. Temetése e hó 4-én délután fél 6 órakor lesz a Str. Penes Curcanul (Lövész-u.) 2. számú gyászházából.

Ij. Lisinszky Lajos folyó évi május hó 2-án 33 éves korában elhunyt. Temetése e hó 4-én délután 5 órakor lesz a Str. Brumărel (Péter-u.) 20—22. számú gyászházából.

— **Május 20-án nyílik meg a Neptun-fürdő.** Holnap kezd meg a városi mérnöki hivatal a Neptun-fürdő bérletjegycinek kiadását. A Neptun, mint megirtuk, május 20-án nyílik meg. A fürdőbérlet személyenként az idén 300 lej lesz, 15 éven aluli gyermekeknek 150 lej. A kabinbérletek a következők: tíz személyes kabin 600 lej, nyolc személyes 450 lej, öt személyes 300 lej. A köztisztviselők az eddigi kedvezményekben részesülnek.

— **A bucaresti autómata-telefon ünnepélyes felavatása.** Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt ünnepélyes keretek között, nagyszámú közéleti méltóság jelenlétében avatták fel Bucurestiben a főposta épületében felszerelt új autómata telefonkapcsolót. A felavatáson megjelent Valeanu közlekedésügyi, Meissner közmunkaügyi, Trancu-Iasi munkügyi miniszterek, Culbertson Amerika meghatalmazott minisztere, Banu egészségügyi államtitkár, Davari szenátusi alelnök, Braescu kamarai alelnök, Papacostea posta vezérigazgató, valamint a politikai és közgazdasági élet reprezentatívai közül még számosan. A felavatási ünnepség istentisztelettel kezdődött, majd Papacostea postavezérigazgató mondott nagyszabású beszédet. A tulajdonképeni felavató beszédet Valeanu közlekedésügyi miniszter tartotta, aki elmondotta, hogy minden polgárt csak büszkeséggel tölthet el az a tudat, hogy a köz érdekében a posta ajtót nyitott a technika eme pompás vívmányának. Ezután az autómata kapcsoló felszerelési munkálatainak vezetője, Halas mérnök ismertette az autómata kapcsoló hatalmas előnyeit s utána több próbakapcsolás történt, amely alkalommal a szerkezet kitűnően működött. Az autómata kapcsolót már a mai nap folyamán átadták a forgalomnak.

— **Halálra ítétek egy pesti birtokosnőt.** Budapestről jelentik: A pestvidéki törvényszék Szűcs Istvánné birtokosnőt, aki évekkel ezelőtt megmérgezte férjét arzénnel, hogy az ne álljon útjába szociális viszonyának, amelyet egyik bérlijével feleltatott, kőtel általi halálra ítélt. Szűcsné felebezt, mire a törvényszék kegyelmi tanácsa alakult.

— **Ötven év előtt eltűnt ügyvéd csontvázat találtak meg.** Egerből jelentik: Tegnep egy csapat kiránduló Eger város határában egy vízmosásban emberi csontvázat talált. Megállapítást nyert, hogy a csontváz az ötven évvel ezelőtt eltűnt Gál József ügyvédé, akinek titokzatos eltűnése sokáig foglalkoztatta akkoriban a hatóságokat.

— **Hollandi tanárok Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Érdekes vendégek érkeztek ma délután Bucurestibe. Közel ötven főből álló hollandus ugyanis azzal a tervvel indult el nemrégiben hazulról, hogy áttanulmányozzák Kelet-Európa általános viszonyait. A hollandusok Jugoszláviából jöttek át Romániába s innen Csehszlovákián keresztül térnek vissza országukba. A vendégeket a pályaudvaron Dimu és Flavian egyetemi tanárok fogadták, akik a főváros nevezetességeit sorra megmutatják a többnyire tanárokból álló holland tanulmányi csoportnak.

— **Leszakadt egy színház menyezete.** Budapestről jelentik: Szombaton este az óbudai színházban beszakadt a színpad menyezete az előadás alatt. A Három gráciát játszották és a komikus és szubrett épen duetteztek a színpadon, amikor a menyezet omladozni kezdett és vakolatförmelék zuhantak a színpadra. Ezután nagy mártortömeg hullott le, ekkor azonban már a színészek elmenekültek a színpadról. A nézőtér szerencsére nem történt semmi, a függönyt leeresztették és az előadás elmaradt.

— **A siriai adósikkasztás az aradi törvényszék előtt.** Régóta huzódó bünperben tartott ma folytatagos tárgyalást az aradi törvényszék második szekciójának büntetőtanácsa. Évekkel ezelőtt történt, hogy Schiff József, a siriai-világosi adóhivatal vezetője nagyobb arányú visszaéléseket és a kincstár kárára többszáz ezer lej sikkasztást követett el. A vizsgálat során a vádaknak azonban csak egy része bizonyult be s miután a tisztviselő a kár megtérítésével egyidejűleg igazolta, hogy mindössze mulasztást követett el, amennyiben az elsikkasztottnak vélt összegeket tévesen könyvelte el, a pénzügyigazgatóság a fegyelmi eljárást megszüntette ellene és Schiff József továbbra is hivatalban maradt. A törvényszék ma foglalkozott a jelentéktelen zsugorodott bünper tárgyalásával. Itélethozatalra azonban ezáltal sem került sor, mert a bizonyítékok kiegészítése végett a törvényszék a tárgyalást bizonytalan időre elnapolta.

— **Amerikai párbaj halottja.** Budapestről jelentik: Hétfőn délután a hűvösvölgyi végállomás közelében megtalálták átöltött fejű Dobos Béla vángyakornokot. A halottnál öt bucsulevelet találtak, közöttük egy a főkapitánysághoz címzett. Ebben bejelentette, hogy becsületsértés miatt amerikai párbajt vívott és ezért lett öngyilkos. A nyomozás megindult annak kiderítésére, kivel vívta a szerencsétlen fiatal ember az amerikai párbajt.

! A legnagyobb zenei esemény !

DOHNÁNYI — TELMÁNYI

együttes ünnepélyes Beethoven

HANGVERSENYE

ma este 9 órakor a Kulturpalotában

SCHRODT HAJNAL elegáns tavaszi és nyári

Arad, Bul. Reg. Maria No. 10. Lengyel butortülzetház
női ruhavarrodájában készülnek: **valamint gyermek és bakfis-ruhák**

Kérem a nagydíj közönséget és a nagyrabecsült szülőket, hogy a legközelebbi igényeket kielégítő munkám kivételéről és áramról meggyőződni sziveskedjenek. 2389

KÖZGAZDASÁG.

Ujból megkezdődnek a román-német tárgyalások.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.)
A Börzen Kurir jelentése szerint közelebről ismét felveszik a román-német kereskedelmi tárgyalások fonalát. Németország koncessziókat kér Romániától a Generala bankjegyekre vonatkozólag a versaillesi békeszerződés 18-ik

szakaszát illetően és engedményeket a háboru előtti román járadékok kérdésében. Cserébe 200-250 millió aranyárnyék kölcsönt ajánlanak fel a németek 5 százalékos kamatra és ezenkívül külön 200 millió árnyék kölcsönt, amelyet a londoni és berlini piacon jegyezzenek.

Zürichben 3.32, Párisban 16.35 a lej

Zürichben utótőzsdén is 3.32 a lej.

Helyi valutaárak. (Május hó 3.)
Kifizetések: Berlin 39.60, Amsterdam 66.85, Newyork 166.50, London 812, Páris 6.55, Milánó 8.69, Prága 4.95, Budapest 29.20, Zágráb 2.94, Bécs 23.50, Zürich 32.15. — Árú: Márka 39.50, dollár 166, angol font 810, francia frank 6.50, olasz lira 8.60, csehkorona 4.95, pengő 29.60, dinár 2.94, osztrák schilling 23.50, svájci frank 32.10. — Pénz: Márka 37.50, dollár 163, angol font 790, francia frank 6.20, olasz lira 8, csehkorona 4.80, pengő 29.30, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31.10. — Irányzat: lánynya.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Május hó 3.)

Kifizetések: Páris 6.57, Berlin 39.75, London 812, Newyork 167, Milánó 8.70, Zürich 32.20, Bécs 23.25, Prága 4.96. — Valuták: Napoleon 670, német márka 39.50, leva 1.22, török lira 85, angol font 810, francia frank 6.68, svájci frank 31.75, olasz lira 8.65, drachma 2.20, dinár 2.95, dollár 166.50, lengyel márka 19, osztrák schilling 24, magyar pengő 29.80, csehkorona 5.05.

Zürichi tőzsdenyitás. (Május hó 3.)

Berlin 123.21, Amsterdam 208.05, Newyork 519.93, London 2525.87.50, Páris 20.36.50, Milánó 26.50, Prága 15.40, Budapest 90.60, Belgrád 9.13.12.50, Bucuresti 3.31.50, Varsó 58.12.50, Bécs 73.17.50.

Zürichi tőzsdézárás. (Május hó 3.)

Berlin 123.20, Amsterdam 208.05, Newyork 519.96, London 25.26, Páris 20.37.50, Milánó 26.65, Prága 15.40, Budapest 90.60, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.32, Varsó 58.50, Bécs 73.17.50.

= Az Aradi Ipar- és Népbank új igazgatói.
Az Aradi Ipar- és Népbank Nagy Imre és Berecz Gábor cégjegyzőket igazgatókká nevezte ki és cégjegyzői hatáskörrel ruházta fel. A két főtisztviselő megérdemelt előléptetése általános meglepetést keltett.

= Tanfolyam. Május 4-én kezdődik az aradi fa- és fémpari szakiskolában egy gőzkazánfűtől és egy locomobil-tanfolyam. Beiratkozások naponta d. u. 5-6-ig az iskola igazgatóságánál.

= Gyermekkárták behozatali tilalma.
A kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a vám-vezérgazgatóság rendelete értelmében a rendes kártyák mintájára készült gyermek-játékkártyák behozatala tilos. — A közegészségügyi

minisztérium a párisi Pomaret-ház Chaulmorhante (gyöngy) készítményének behozatalát megengedte.

— Bucuresti nem fogadta el az amerikai kölcsönt. Bucurestiből jelentik: A főváros tanácsa ma délelőtt tárgyalta az amerikai konzorcium beruházási kölcsönajánlatát. Teodorescu főpolgármester ismertette az ajánlatot és közölte, hogy az utolsó pillanatban az amerikaiak megváltoztatták az ajánlatot és elfogadhatatlan feltételeket állítottak fel. A nehézségek a konzorcium tegnapi esti ülésén tűntek ki. Az ajánlat felett heves vita indult meg, majd Keffner, Niculescu, Ritz és Matacu tanácsagok felszólalása után a tanács elvetette az Ullencsoport ajánlatát.

Mozi.

xx A Metropolis a legnagyobb csodája a filmtechnikának, hatalmas aranyu művészi rendezésével, csodálatos elgondolásával magával ragadja a nézőt. A kétezredik esztendő gépvárosá elevenedik meg előttünk, ahol az emberek már csak számot viselnek és minden ember a gépországnak mindössze egy alkatrésze. Ebből a hatalmas szociális problémából bontakozik ki a női ideál magasabb rendű képe, amelyen keresztül eljut a mechanizálódott ember a jószág felismerésére. A kétrészes grandiózus kép egész héten műsordarabja marad az aradi Apollónak és ma, szerdán vetíti a második részt, csütörtökön az első részt, pénteken pedig ismét a második rész kerül bemutatásra. A Metropolis első részét szombaton, a második részét pedig vasárnap vetíti utoljára az aradi Apolló színház. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Ónagysága nem akar gyereket. Ez a pompás sláger-vígjáték ma, szerdán kerül utoljára vetítésre az aradi Uránia filmszínházban. A képnek az ad különös érdekességet, hogy a főszerepeket Harry Liedtke és Korda Mária, a világhírű művészek játsszák. A kitűnő vígjáték előadásai fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődik.

xx „Gyurkovics lányok“, Herczeg Ferenc világhírű pompás regénye filmen! Csütörtöktől kezdve vetíti az aradi Uránia!

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Rádió-műsor.

Szerda, május 4. Wien-Grác. 20.05. Tarka est. — Pozsony. 17.45. Hangverseny. — Zágráb. 20.30. Beethoven est. — Milano. 20.45. Operaelőadás. — Boroszló. 20.15. Gordonka hangverseny. — Prága. 20.40. Tarka est. — London. 22.45. Zeickari hangverseny. — Stuttgart. 20. Dalest. — Frankfurt a. M. 20.15. Kamarazene est. — Berlin. 20.30. Zenekari hangverseny. — München. 19. Haas-est. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 16. Gyermekdalok. 17.15. Szimfonikus zenekari hangverseny. 20. A hadtörténelmi muzeum előadása. 22.15. Cigányzene. 23.15. Táncczene.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékér nem vállalkunk felelősséget

Dr. Fuchs Albert
ügyvédi irodáját Arad,
Bul. Reg. Maria 9. sz. I. em.
(UJ NEUMAN-ház.)
helyezte át.
(TELEFON: 244.)

ÉRTESÍTÉS.

A n. é. közönség és ismerőseim szíves tudomására adom, hogy Aradon, a Földes-palota Str. Brancoviciu (Lázár Vilmos-ucca) oldalán levő teljesen újonnan, modernül berendezett **Mészáros-téle**

„Ritz“ büffé és étterem

vezetését átvettem és azt csütörtökön este ismerőseimnek megnyitottam. Állandóan izletes hűvös és meleg étel, tisztán kezelt italok, figyelmes kiszolgálás mellett kaphatók. Ezúttal nap frissen csapolt sör és egyéb hűsítő italok. További szíves pártfogást kéri **SCHORK JÓZSEF** 2384
„Porter“ büffé volt vezetője.

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a nagydíj közönséget, hogy **cipész-üzletemet a Matel Corvin (Hunyadi-uccából) a Str. Eminescu (Deák F.-u) 19. sz. alá helyeztem át.**

Tisztelettel:

2879

GARA MIKLÓS.

Értesítés!

Tamburirozó üzletemet

május 1-től a Str. Brancoviciu (Lázár Vilmos)-uccából a Str. Decembrie (Hasszinger) és Str. Metianu (Forray-ucca) sarok Stern-féle házba

helyeztem át.

(Coda férfi szabó mellett.)

2376

KISS TAMASNC.

Trencianské Teplice

(Trencsén-Teplic) (Szlovákia)

csodálatosan gyógyít:

rheumát, köszvényt és isiászt.

Legérősebb kőnes hőforrások. Alluviale iszap.

Penzio Ko. 40-től. 2088

Információkat a fürdőigazgatóság ad.

FIGYELEM!

Aki tartós, szép és

olcsó cipőt akar, az keresse fel

GARA cipész üzletét Arad, Str. Eminescu 19.

Őn is tudja, hogy kitűnő minőségű Coventry Royal, Gbrioke, Dürkopp, Wafflenrad és Puch kerékpárokat vehet **részletfizetésre HAMMER VILMOS**

szak üzletében Arad, Piata Avram Iancu 5-6. (Szabadság-ter)

Kompasz József

Aradul-Nou.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, úgy fűszer, vas, mint konyhaeszközök, nagyban és kicsinyben

Ki akar érettségizni?

Középiskolai összevont magánvizsgálatokra és érettségire, teljes anyagi felelősség mellett előkészít **Galgóczy Magántanfolyam** Budapest, VIII., Mária Terézia-ter három.

Harisnya szenzáció!!

Csakis garantált elsőrendű minőségben
la cerna flor sima — 125 Lei
Oakkos szélű ajuros — 155 Lei
Nyllas flor la la — 180 Lei
Divatkabátok, Poullowerek, bőr- és cerna keztyű különlegességek, mérsékelt áron
Szántónál, Arad, (Str. Em. v. n. u.)
Yadázkürttel szemben.

Erdély legolcsóbb gyógyfürdője

Vata de jos, Alváca,

teljesen ujonnan átalakítva.

Kőnes és szénasavas természetesen meleg forrásai páratlan eredménnyel gyógyítanak: csúzt, rheumát, köszvényt, ischiást, lobosodást, bénulást, vizértágulást, aranyerőt és mindenféle női bajokat!

Teljes penzio napi 160.— lej.

Kitűnő konyha. Állandó zöng

Kérjen prospektust.

AZ IGAZGATÓSÁG

S. Winkler Teri női fodrász szalonja Arad, Strada Chendi (volt Kőlcsey-uca) 11. szám. — Ugyanott tanulóleány felvétetik

VIZUMOK követségeknél
Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

!! Künstler-vizumiroda !!
Arad, Bul. Reg. Maria 22. ■ TELEFON: 86. ■ Dácia szállóval szemben.

**Bármily ügyet vagy meg-
bizást pontosan elintéző.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden apró hirdetés ára hétköznap 4 lej — bányai, vasárnap 5 lej. — Vasárnapon 6 lej, illetve 10 lej. — A vasárnapon kiadottakat alábbvalókkal kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 6 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög; hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogát, hogy az olyan apróhirdetéseket visszavonja, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhetők, az minden egyes esetben megváltoztatása, illetve helyesbítése. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 187. * * * * *

ALKALMAZÁS.

JÓLFOZÓ mindenest azonnali belépésre keresek. Arad, Str. Eminescu 10. I. em. ajtó 8.

MANICÜRÖZŐNŐ elsőrendű munkatérő azonnali felvétetik. Winkler Teri Str. Chendi (Kőlcsey-u.) 11. 2381

SOFFÖR alkalmazást keres azonnali belépésre. Címeket az Aradi Közlöny-kiadójaiba kér. 2378

HÁZMESTERPÁR, ki a vízvezetékhez is ért felvétetik. Str. Cloșca 7. 2394

NEGYJARATU vámmalomba keresek július elsejére feltétlenül megbízható molnár-mestert. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban. 2398

LAKÁS.

ARAD FŐTERÉN üzletnek, irodának, szalonnak alkalmas 3 nagy uccai szobából álló I-es emeleti kényelmes helyiség azonnali kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójaiban. 600

KERESEK 2 szobás uccai bútorozott lakást fürdőszobával a belvárosban. Címeket az Aradi Közlöny kiadójaiba kér. 2386

KIADÓ két szoba konyha és padlóvilágos szuterén központban. Ertekezés Str. Consistorialul 29. 2391

KÉTSZOBÁS parkettás, elő. fürdőszobás nyári lakás volt Szabadság-téren lelépéssel átadó. Uránul-iroda, főpostával szemben. 16157

VÉTEL ÉS ELADÁS.

VESZÉR MACULATURÁT, kislejtezett papirokat, újságokat, folyóiratokat stb. 16 árban Kerpel könyvtáza. 2350

IRÓASZTALOK, nagy gobelin kép, férfi ruhák, szőnyegek, garzon háló, háló, ebédlő, szalon berendezések, szekrények, kredencék, trínó, tükrök, légszekrény, seiyom paplan, gyermek paplan, fényképező gép, Biedermayer szalon, antik asztalkák, tonet székek, bőrfotelek, asztalneműk, asztalok, gyermekkoszák, irodai hármás szekrény, függönyök, storeok, zongoraszekék, harmonika, hegedű, dísztárgyak, stb. eladók Salgóné, str. Consistorialul 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

ELADÓ egy Cijmax 3-4 HP. nyersolajmotor 25.000 lej, egy szállagűrész 15.000 lej, egy abrichter 18.000 lej Szabó Lajos kefégyáros Pancota. 2393

BIZOMÁNYBA KERESEK dísztárgyakat, bronzdókat, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegeket, közzülégek, cikkeket, férfi ruháneműt, egyes bútordarabokat stb. — Salgóné, Arad, Str. Consistorialul 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1000

ÜZLETEK.

JÖMENETELŰ üzlethez társ kerestetik 150.000 lejrel. Ajánlatok „Szerecsse” jel. ígére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába küldendők. 2339

NAGY üzlethelyiség Str. Alexandri 5. (Salacz-uca) kiadó, felosztható 3 részre. 2392

KIADÓ kisebb üzlethelyiség főpostával szemben. Ertekezés Str. Consistorialul 29. szám. 2390

KIADÓ Bulv. Regele Ferdinand 31. volt Széchényi malommal szemben, piac téren nagy üzlethelyiség. 2387

SUTERÉN helyiség világos, száraz, kényelmes berendezéssel együtt kiadó. Str. Moise Nicuara 16. 10418

KÜLÖNFÉLÉK.

ELVESZETT hétfőn délután az alsó temető kápolnája körüli részen egy ezüstlánc szemes rídikkal íratokkal, pénztárcával együtt. Megtalálót vagy helyes nyomonra vezetőt kérem jelentkeznie nálam, ahol jó jutalomban részesül. Dr. Nichin Jánosné, Arad, Str. Numa Pomniliu 26. 2377

ELVESZETT 2 drb. 8000 lejes váltó június 1-i lejárattal. Kérem megtalálót jutassa vissza Salamon, Bul. Carol 70. 2385

KÉRELEM A NEMESSZIVÓ EMBEREKHEZ! Világtalan ember minden támasz nélkül kétségbeesett helyzetében kéri a jószívú emberek bármilyen anyagi támogatását. Leghálásabban fogad bármit. Cím: Str. Eminescu (Deák Ferenc-uca) 42. sz. 250

ELVESZETT 2-án a Str. Greceanu (Pérenyi-uca) és Str. Episcop. Radu (Magyar-uca) környékén egy vékony arany nyaklánc „1924. március 7” feliratu négyzögletes amuletten. Becsülettel megtaláló adja le jó jutalom ellenében Sporniac Jánosnak Arad, Városháza. 2397

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

KÉT CSALÁD ELHELYEZKEDÉSÉRE IS ALKALMAS, JÓKARBAN LEVŐ

nagyon szép villa-ház

volt Mikos Kelemen-uca közelében azonnali elfoglalható 4 szobás lakással, nagy terrasszal, fagyumölösákkal és virágokkal beültetett fenyves parkkal, bármily gazdálkodás céljára is alkalmas veteményes kerttel vagy anélkül is áron alul ELADÓ.

Bővebbet Arad, Strada D. Babasa 213. (Purgly-uca) 16157

„AUTOTECHNICA“ A. HERZFELD

RENAULT

4 üléses autók a legjobb és legolcsóbbak.

ARAD, BULEVARDUL REGINA MARIA 19.

Autófelzerelési cikkek, autógumik, Michelin Cablé, kerékpárok, motorbiciklik, több gumik lerakóban a fenti cikkek a legolcsóbb szolid napi árban szereshetők be. Angol „Dunlop” gumik lerakata. Kerékpárok részlete is.

RENAULT

4 üléses autók a legjobb és legolcsóbbak.

CANICULIN!

Uj speciális szer, a test bármely részén fellépő IZZADÁS és az ebből származó szagosodás, ki-pállás, talp égés és keményedés ellen. Tökéletesen szagtalanít. — Használata kellemes, mert a Caniculin emall tubusban lévő, kitűnő illatu, szintelen, finom állományú krém, mely jól beszívódik a bőrbe és nem piszkolja a fehérneműt. 2341

Fülszerket: RÉNYI gyógyszerár Arad.

Buziásfürdőn

a park közvetlen közelében (pormentes helyen) 10418 szép, egészséges szobák kiadók. Vállalom szülők nélküli szívbeteg gyermekek gondozását, felügyeletét teljes ellátással. ÜZV. WERNER ADOLF NÉ.

Kölcsönöket

(Lombard kölcsönöket) közvetíték árukra vagy értéktárgyakra előnyös feltételek mellett. Cím: 10418 Rudolf Mosse hirdetőben Arad.

Kül- és belföldi márványekből művészi kivitelű sirköveket

bármely adott vagy saját rajz után, jutányos árért készíti: 10418 Steiner Fülöp elrköraktára, ARAD, Bulev. Regele Ferdinand 47. (Boros B.-tér)

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDET-MÉNY.

Az aradi gör. kel. szerb hitközség tulajdonát képező Piata Sft. Savva (Kelemen-tér) 7-8. sz. alatti bérház javítási munkálataira ezennel versenytárgyalást hirdet.

Az ajánlatok zárt borítékban legkésőbb 1927. évi május hó 21-ig nyújtandók be a hitközségi irodába É hó 16-ától délután 4-6-ig. A kitöltendő eredeti költségvetési blanketták Tabakovits Emil építészeti irodájában Piata Catedralei (Tököly-tér) 12. sz. alatt 50- azaz ötven lejért kaphatók. Az árlejtési feltételek ugyanott megtekinthetők.

Biztosíték fejében az ajánlati szöveg 10% az ajánlathoz csatolandó.

Gör. kel. szerb hitközség előjárósága. 2369

Arad főterén

üzletnek, irodának, szalonnak 350

alkalmas 3 nagy uccai szobából álló I-es emeleti kényelmes helyiség azonnali kiadó.

Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójaiban

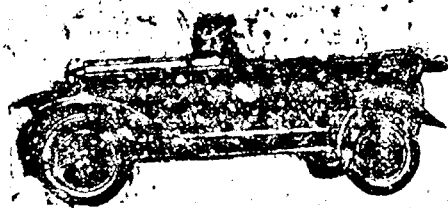
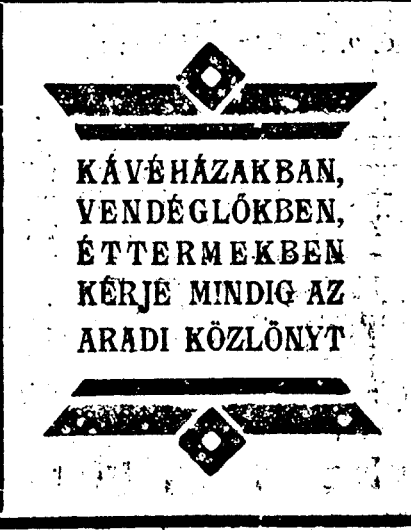
VÁGJA KI!! UTALVÁNY

25 %-os árengedményről, melyet ez utalvány ellen az ország legrégibb és legelőkelőbb műkereskedése tárlatán

BUDAPESTEN

IV. kerület Belváros, Kossuth Lajos uca 1. szám alatt az EGGENBERGER-képtárlaton az árjegyzéki árákból ezen utalvány ellenében levonásba hoznak. Az országosan ismert előkelő cég kiárusítja 1600 drb képből álló raktárát, amelyen minden izlésnek megfelelő, minden méretű kép minden árban kapható a legkiválóbb művészek képei. Képvásárlás bizalmi dolgot! Az

EGGENBERGER-cég
1763 óta áll fenn ez a legjobb információ

OPEL-autók a világ legjobb és legtökéletesebb kis autói;

négy kerékpékkal, Bosch világítással, Bosch indítással és Bosch transformátorral ellátva. 100 kilométeres ut, mint például Arad-Temesvár és vissza 84.- lejbe kerül. Kedvező fizetési feltételeket nyújt a vezérképviselőt: 926

KALMÁN A. Arad, Piata Catedralei No. 5.